

Rådet för nordiskt samarbete om funktionshinder

Verksamhet, aktiviteter
och resultat 2013-17

Nordens
välfärdscenter

Rådet för nordiskt samarbete om funktionshinder
- Verksamhet, aktiviteter och resultat 2013-17

Utgiven av
Nordens välfärdscenter
© december 2017

Projektledare: Maria Montefusco

Författare: Maria Montefusco, förord av Åse Kari Haugeto

Bilder: Victoria Henriksson, Joakim K E Johansson, Mostphotos

Ansvarig utgivare: Ewa Persson Göransson

Nordens välfärdscenter
Box 1073, SE-101 39 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 30
Tel: +46 8 545 536 00
info@nordicwelfare.org

Nordens välfärdscenter
c/o Institutet för hälsa och välfärd
PB 30, FI-00271 Helsingfors
Besöksadress: Mannerheimvägen 168 B
Tel: +358 20 741 08 80
helsingfors@nordicwelfare.org

nordicwelfare.org

Innehåll

Förord	4
Rådet för nordiskt samarbete om funktionshinder.....	5
Rådsmedlemmar	6
Vision	6
Målgrupper	6
Målsättning	7
Verksamhet, aktiviteter och resultat i korthet.....	8
Rådsmöten.....	8
Sekretariat och ordförandeskap	8
Förankring av funktionshindersperspektiv i fler politikområden.....	9
Rapportering till ÄK-S och MR-S.....	10
Nordiska ministerrådets handlingsplan för funktionshinderssamarbetet ..	10
Initiativrätt	12
Ekonomi.....	13
Verksamhetsberättelse 2013-2017.....	14
2013 Sverige ordförandeland	14
2014 Island ordförandeland	15
2015 Danmark ordförandeland	18
2016 Finland ordförandeland	22
2017 Norge ordförandeland	26
Pågående aktiviteter	31
Rådsmedlemmar 2013-17	32

Förord

Rådet for samarbeid om funksjonshinder satte i gang sitt arbeid i 2013. Rådet startet da med et helt nytt mandat og en ny sammensetning. Samtidig kunne vi trekke på mange års erfaringer fra tidligere Nordisk rådsarbeid om mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Denne rapporten er en oppsummering av det som har foregått i mandatperioden. De fem årene har vært spekket med innhold. Det har vært aktiviteter både i rådsmøtene og i tilknytning til møtene, men også uavhengig produksjon av kunnskap og erfaringsutveksling gjennom hele perioden. Aktivitetene har foregått i alle de nordiske landene og har involvert en rekke deltakere. Vi er stolte av alt vi har gjort!

I tillegg til de faktiske aktivitetene, vil vi også trekke frem den ekstra dimensjonen med alle de positive følgene av arbeidet. Interesseorganisasjoner, myndigheter og private aktører i hele Norden har blitt involvert i problemstillinger som er viktig for å likestille våre innbyggere med nedsatt funksjonsevne. Rådets aktiviteter har både ført til felles utvikling av kompetanse, til omfattende utveksling av nordiske erfaringer og nordisk nettverksbygging i mange miljøer. Det er nyttig og nødvendig! Rådet har også bidratt til å utvikle og gjennomføre Nordisk Ministerråds Handlingsplan for nordisk samarbeide om funksjonshinder 2015-17. Nye regionale og nasjonale aktiviteter har blitt igangsatt som følge av rådets arbeid.

Vi som sitter i rådet vil også trekke frem hvor viktig det har vært å ha et aktivt sekretariat. Uten støtte hadde vi ikke fått gjennomført et så omfattende arbeid.

Vi mener at dette rådet har bidratt til at Norden har gått ett skritt i riktig retning for å oppnå likestilling av funksjonshemmede. Vi tror også at Norden nå står litt sterkere i arbeidet med å inkludere funksjonshemmede i våre samfunn. Vi håper et nytt råd kommer på plass så fort som mulig slik at dette viktige arbeidet kan videreføres!

Åse Kari Haugeto
Ordförande 2017
Barne,- ungdoms- og
familiedirektoratet,
Norge

Ola Balke
Vice ordförande 2017
Myndigheten för
delaktighet, Sverige

Pirkko Mahlamäki
Funktionshinders-
organisationernas
företrädare i
arbetsutskottet 2017
Vammaisfoorumi,
Finland

Rådet för nordiskt samarbete om funktionshinder

Inkludering av kvinnor, män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning är ett viktigt mål inom det nordiska samarbetet. Nordiska ministerrådet har primärt tre verktyg för att främja politiken på området. Dessa är Nordens välfärdscenter, Rådet för nordiskt samarbete om funktionshinder (härefter Funktionshinderrådet) samt en handlingsplan för funktionshinderssamarbetet. I detta dokument beskrivs hur Funktionshinderrådet bidragit till förverkligandet av intentioner för området.

Den 10 september 2012 beslutade Nordiska ministerrådet tillsätta en ny organisation för nordiskt samarbete om funktionshinder. Den 6 juni 2013 fick Funktionshinderrådet sitt mandat som gäller fram till och med 2017. Funktionshinderrådet sorterar under Nordiska ministerrådet för social- och hälsopolitik (MR-S) och styrs av Nordiska ämbetsmannakommittén för social- och hälsopolitik (ÄK-S) men är rådgivande för hela det nordiska samarbetet. Nordens Välfärdscenter är en institution under MR-S och driver Funktionshinderrådet sekretariat.

Funktionshinderspolitiken i Norden präglas av rättighetsperspektivet i Förenta Nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (UNCRPD). Konventionen hade vid Funktionshinderrådets inrättande ratificerats av Danmark, Sverige, Norge, Färöarna och Grönland. Under mandattiden ratificerade också Island, Finland och Åland. Konventionen har under mandatperioden varit ett centralt dokument och en naturlig utgångspunkt för samarbetet.

Under 2017 har verksamheten utvärderats av en extern utredare (Joakim Tranqvist AB) och Nordiska ministerrådet redogjorde för funktionshinderssamarbetet för parlamentarikerna i Nordiska rådet vid sessionen i Helsingfors i början av november.

Detta dokument är Funktionshinderrådets och Nordens välfärdscenters egen beskrivning av verksamheten som den genomförts under mandattiden 2013-17¹.

---

¹ Ursprungligen gällde mandatet 6 juni 2013 tom juni 2017 men förlängdes genom beslut av ÄK-S i november 2016 tom 1 december 2017

Rådsmedlemmar

ÄK-S beslutar om Funktionshindersrådets sammansättning och medlemmarna utses för en mandatperiod på två år.

Funktionshindersrådets medlemmar har till hälften utsetts av regeringar och till hälften funktionshindersorganisationer och där alla deltar på lika villkor.

Internationellt sett är denna sammansättning unik.

Sammansättningen grundar sig i principen "inget om oss utan oss", från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det handlar om vikten av att involvera de organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning i de beslut som berör dem.

En fullständig lista finns bilagd sist i detta dokument.

Vision

Funktionshindersrådet har under mandattiden arbetat utifrån en egenformulerad vision som antogs vid Rådsmöte 2 2014 i Reykjavik:

"Funktionshinderrådet ska bidra till att det nordiska samarbetet blir ett verktyg för effektiv inkludering av kvinnor, män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning, integrering av funktionshindersperspektivet och att få FN-konventionen från ord till handling.

Det nordiska samarbetet ska vara ett internationellt gott exempel gällande inkludering av personer med funktionsnedsättning och funktionshinderperspektivet."

Målgrupper

I enlighet med sektorsansvarsprincipen berörs samtliga relevanta ministerråd inklusive ämbetsmannakommittéer, sekretariat och institutioner inom det officiella nordiska samarbetet inklusive det parlamentariska samarbetet.

Beroende på tema och sektor har funktionshindersrådet också haft andra mål- och intressentgrupper. Exempelvis civilsamhällesorganisationer, nationella expertorganisationer och forskarmiljöer.

Målsättning

Funktionshindersrådet har haft som målsättning att

- vara en resurs i det nordiska beslutsfattandet vad det gäller inkludering av kvinnor, män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning i samhällets alla områden
- vara ett viktigt forum för erfarenhets- och kunskapsutbyte, ett diskussionsforum kring gemensamma teman och sakfrågor där det nordiska samarbetet ger mervärde
- synliggöra funktionshindersperspektiv i beslutsunderlag för de sektorer och i de sammanhang som har betydelse för inkludering av kvinnor, män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning
- påminna om ländernas åtagande genom FN-konventionen att involvera kvinnor, män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning i de beslut som berör dem
- genom sitt sekretariat följa och uppmärksamma funktionshinderspolitiskt relevanta processer och beslut i det europeiska samarbetet

Verksamhet, aktiviteter och resultat i korthet

Rådsmöten

Funktionshindersrådets verksamhet bedrivs framför allt vid rådsmöten som arrangeras minst två gånger per år. Vid dessa möten diskuteras prioriterade spörsmål, medlemmarna svarar på förfrågningar och genomför uppdrag från de elva Nordiska ministerråden, Nordiska rådet, det nordiska samarbetets institutioner och andra intressenter.

Under mandattiden har i snitt två rådsmöten per år organiserats. Tre av dessa har genomförts i Stockholm, ett i Reykjavik, tre i Köpenhamn, ett i Bergen, ett i Helsingfors, ett i Oslo och ett i Torshavn. Referat från samtliga möten har justerats, skrivits under och arkiverats.

Vid mötena har representation från länderna varit stark. Både de medlemmar som utsetts av regeringar och funktionshindersorganisationernas företrädare har deltagit i stor utsträckning.

Sekretariat och ordförandeskap

Mellan rådsmöten har verksamheten bedrivits av sekretariatet i dialog med rådets arbetsutskott som består av ordförande, vice ordförande och en representant från funktionshindersorganisationerna.

Ordförandeskapet för funktionshindersrådet följer ordningen för ordförandeskapet för det officiella regeringssamarbetet. Funktionshindersrådet har i flera fall samarbetat med ordförandeskapen för Nordiska ministerrådet. Då har planeringen av aktiviteter koordineras med ländernas aktiviteter i ordförandeskapets program.

Funktionshindersrådet har konsulterats av aktörer inom regeringssamarbetet och av Nordiska rådet. Även av nationella och av andra nordiska organisationer och besvarat förfrågningar i mån av resurser.

En verksamhetsplan för kommande år har förberetts av sekretariatet och arbetsutskottet för att sedan diskuteras och beslutas av hela rådet.

Sekretariatet har sänt ut handlingar till rådsmedlemmarna senast två veckor inför möten. Handlingar som krävt noggrann inläsning och förankring har kommit rådsmedlemmarna tillhanda så tidigt som möjligt.

Rådsmedlemmarna har i samband med rådsmöten eller skriftliga förfrågningar engagerat sig i expert- och arbetsgrupper och bidragit till kunskapsinsamlingar för ett stort antal ämnen, projekt, evenemang och rapporter.

Möten och aktiviteter har arrangerats på olika platser i regionen. Ofta i samband med en konferens eller seminarium om ett utvalt tema. Rådsmedlemmarna har på så vis fått en utökad möjlighet att bekanta sig med varandras nationella kontexter.

En ambition har också varit att möta regeringarnas nationella funktionshinderspolitiska samråd för ytterligare förankring av det nordiska perspektivet i nationella miljöer men också för att möjliggöra ytterligare erfarenhetsutbyte.

Förankring av funktionshindersperspektiv i fler politikområden

2015 utvärderades Funktionshindersrådet och funktionshindersperspektivets genomslag i den nordiska regeringssamarbetet av en extern utredare (Joakim Tranqvist AB). Som följd fick Funktionshindersrådet ett tilläggsuppdrag från ÄK-S att i dialog med Nordiska ministerrådets sekretariat (NMRS) stärka förankring och kännedomen om funktionshinderssamarbetet i fler politikområden.

Under mandatperioden har ett antal strategiskt relevanta ministerråd och politikområden kommit att prioriteras. Dialoger har upprättats med sekretariaten för gränshinderssamarbetet, barn- och ungdomsrättigheter, nordiska samarbetskommittén och/eller ämbetsmannakommittéerna för följande ministerråd:

- Arbetsliv
- Utbildning och forskning
- Kultur
- Social och hälsa
- Jämställdhet
- Näring

Rapportering till ÄK-S och MR-S

Funktionshindersrådet ansvarar för att skriftligen informera ÄK-S och under mandattiden har funktionshindersrådet rapporterat till ÄK-S höstmöten 2014, 15, 16 och 17. Vid tre tillfällen har Rådssekreteraren bjudits in att redogöra muntligen.

Sekretariatet har sammanställt ett underlag till Nordiska ministerrådet inför redogörelsen om funktionshinderssamarbetet till Nordiska rådets sessioner 2015 och 17.

Nordiska ministerrådets handlingsplan för funktionshinderssamarbetet

Funktionshindersrådets första uppgift var att komma med inspel till Nordiska ministerrådets arbete med att ta fram en handlingsplan som strategiskt samsamhetsdokument på funktionshindersområdet. Nordens välfärdscenter fick i uppgift att sammanställa förslaget till handlingsplan.

Funktionshindersrådet och Nordens välfärdscenter arbetade med denna uppgift vid ett flertal möten under 2014. Handlingsplanen antogs av MR-S i december 2014 och trädde i kraft den 1 januari 2015 för att gälla i tre år.

Funktionshindersrådet har deltagit aktivt i genomförande och analys av implementeringen av handlingsplanen. Rådsmedlemmar har deltagit som experter inom projekten, talat vid konferenser och seminarier och bidragit i kunskapsinsamlingar och nätverkande på nationell och internationell nivå.

Sekretariatet för Funktionshindersrådet och Nordiska ministerrådet har redogjort status för handlingsplanen vid rådsmöten.

Inom ramen för handlingsplanen har Funktionshindersrådet tillsammans med Nordens välfärdscenter och projekt- och expertgrupper producerat flera publikationer och filmer varav flertalet översatts till engelska:

- [Funktionshinderspolitik i Norden](#) (film om uppdraget om handlingsplan 2013)
- [Norden för alla – universell utformning och tillgänglighet \(2016\)](#) (även på [engelska](#))

- [När samhället inte ser, hör eller förstår – könsrelaterat våld och funktionshinder \(2016\)](#) (även på [engelska](#))
- [Diskrimineringsskydd och funktionshinder – en nordisk överblick](#) (2017)
- [Möten för alla \(2016\)](#) (även på [engelska](#))
- [Nordic cooperation on higher education, research, disability and human rights \(2016\)](#) (endast engelska)
- [Fri rörlighet 2015](#) (teckenspråkstolkad film med svensk och engelsk text)
- [Fri rörlighet 2016](#) (teckenspråkstolkad version)
- [Funktionshindersperspektiv och tillgänglighet i Nordiska ministerrådets verksamhet - nollmätning \(2015\)](#)
- [Funktionshindersperspektiv och tillgänglighet i Nordiska ministerrådets verksamhet – uppföljning \(2016\)](#)
- [Funktionshindersperspektiv och tillgänglighet i Nordiska ministerrådets verksamhet – uppföljning \(2017\)](#)

Initiativrätt

Funktionshindersrådet har rätt att ta egna initiativ utifrån behov och intresse, och ge råd till relevanta verksamheter inom det nordiska samarbetet.

En ambition som skrevs in i Funktionshindersrådets eget arbetsdokument är att sekretariatet tillsammans med rådsmedlemmarna ska följa politikernas agendor på nordisk minister- och parlamentsnivå och kommunicera med olika verksamheter vid behov för att sätta fokus på viktiga teman och stärka kanaler för informationsutbyte.

Under mandatperioden har Funktionshindersrådet tagit initiativ att arbeta med ett flertal teman på olika sätt. Däribland: kultur, könsrelaterat våld, nordiska välfärdsmodellen, funktionshindersforskning, mångfald, fri rörlighet, funktionshinderspolitik, universell utformning och hållbar utveckling.

I mandatet finns inget uppdrag att kommunicera resultat till externa aktörer eller miljöer. Funktionshindersrådet och Nordens välfärdscenter anser dock att detta är en viktig del av arbetet att synliggöra och sprida funktionshinderssamarbetet.

Nordens välfärdscenter har en särskild plats för funktionshindersrådet på sin webbplats. Sidan har kontinuerligt och vid behov uppdaterats med artiklar och material om rådets verksamhet.

Under mandattiden har Funktionshindersrådet, i flera fall i samarbete med Nordens välfärdscenter och andra verksamheter, arrangerat ett 20-tal seminarier, projekt och expertmöten.

Funktionshindersrådet och/eller sekretariatet har haft dialogmöten med regeringarnas nationella samråd med funktionshindersorganisationerna i Danmark, Finland, Sverige och Åland. Verksamheten har presenterats vid ett stort antal evenemang så som nationella och internationella konferenser.

Dialogmöten har också arrangerats med styrelsen för Nordic Network of Disability Research, NNDR.

Arbetet finns beskrivet i ett presentationsmaterial och årsrapporter:

- [Rådets presentationsmaterial](#) (även på [engelska](#))
- [Årsrapport 2014](#)
- [Årsrapport 2015](#)

- [Årsrapport 2016](#)
- Årsrapport 2017

Ekonomi

Nordens välfärdscenter har inom ramen för sekretariatsfunktionen haft i uppgift att förvalta funktionshindersrådets ekonomi. Verksamheten har bedrivits inom budgetramen. Vissa aktiviteter har genomförts i samarbete med andra verksamheter och då haft ekonomiskt stöd från samverkande aktörer.

2013: 1.142 000 DKK

2014: 1.106.000 DKK

2015: 1.123.000 DKK

2016: 1.142.000 DKK

2017: 1.142.000 DKK

Totalt: 5.655.000 DKK för hela mandatperioden inklusive projektledning och kommunikation.

Artikel 7 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning handlar om barn.

Verksamhetsberättelse 2013-2017

Nedan beskrivs Funktionshindersrådets arbete sedan första mötet 2013.

2013 Sverige ordförandeland

2013 var Sverige ordförandeland och funktionshindersrådets arbetsutskott bestod av ordförande Ola Balke (Sverige), vice ordförande Rún Knútsdóttir (Island) och funktionshindersorganisationernas representant Knut Magne Ellingsen (Norge).

Kopplingen till det svenska ordförandeskapsprogrammet var svag eftersom Funktionshindersrådet inte fanns då programmet planlades. Det svenska ordförandeskapet drev dock mandatprocessen inklusive utnämning av rådsmedlemmar som färdigställdes i början av november.

Rådsmöten

Rådsmöte 1 genomfördes i Stockholm den 20:e november i samband med konferensen Funktionshinderspolitik i Norden. Vid konferensen presenterades bland annat kunskap om och metoder för implementering av och förberedelser inför ratificering av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Rådsmötet öppnades av Nordens välfärdscenters direktör Ewa Persson Göransson. En del av mötet tillägnades en första presentation av uppdraget om inspel till Nordiska ministerrådets kommande handlingsplan för funktionshinderssamarbetet. Rådsmedlemmarna kom med förslag till teman men även synpunkter på hur samarbetet bör utföras.

Uppdrag och andra aktiviteter

Arbetet med den nya organiseringen av nordiskt funktionshinderssamarbetet presenterades för den svenska regeringens funktionshindersdelegation.

Egna initiativ och prioriterade teman

Under de första månaderna inleddes en diskussion om strategi och verksamhetsplan för det nya samarbetsorganet.

Funktionshindersrådet beslutade att inledningsvis prioritera att slutföra de projekt som Nordiska Handikappolitiska Rådet (NHR) påbörjat. Bland annat kännedom om Oslodeklarationen som handlar om inkluderande kulturliv samt mediers roll och ansvar för inkludering.

2014 Island ordförandeland

2014 var Island ordförandeland och arbetsutskottet bestod av ordförande Rún Knútsdóttir, Island, vice ordförande Inge Storgaard Bonfils, Danmark, och funktionshindersorganisationernas representant Ingrid Burman, Sverige (bilden nedan).

Det isländska ordförandeskapet drev processen med Nordiska ministerrådets handlingsplan för nordiskt samarbete om funktionshinder 2015-17 som godkändes i december 2014.

Rådsmöten

Rådsmöte 1 genomfördes 3-4:e februari i Stockholm. I fokus var rådets inspel till Nordiska ministerrådets handlingsplan för funktionshinderssamarbetet.

Rådsmöte 2 genomfördes 26-27:e mars i Reykjavik i samband med seminarium om inkluderande kultur och mediers roll och ansvar för inkludering. Seminariet inleddes av Islands dåvarande social- och bostadsminister, Eygló Harardsdóttir. Rådsmötet gästades bland annat av Siv Fríðleifsdóttir, medlem i Nordiska ministerrådets Gränshinderråd och tidigare nordisk samarbetsminister.

Rådsmöte 3 genomfördes 28-29:e oktober i Stockholm i samband med Nordiska rådets session. I samarbete med Nordiska rådets välfärdsutskott hölls ett event om inkluderande kultur. Rådsmötet gästades av Nordiska ministerrådets generalsekreterare Dagfinn Høybråten samt Håkan Stoor, ÄK-S särskilda utredare för översynen av Nordiska konventionen om socialt stöd och socialt bistånd (biståndskonventionen).

Uppdrag och andra aktiviteter

Funktionshindersrådets aktiviteter under 2014:

- Lämna inspel till Nordiska ministerrådets handlingsplan för funktionshinderssamarbetet.
- Lämna skriftliga kommentarer till översynen och eventuell revidering av den Nordiska konventionen om socialt stöd och socialt bistånd (biståndskonventionen).
- Sända brev till samtliga nordiska kulturministrar angående agerande kring kultur- och mediefrågor.
- Bidrog med information om temat våld mot kvinnor med funktionsnedsättning som sammanställdes och presenterades vid förkonferensen Nordic day i samband European Social Networks årliga konferens.
- Lämna ett projektförslag om den nordiska välfärdsmodellen till NMRS för behandling i ÄK-S.
- Deltog i samarbete med Nordens välfärdscenter och Barne- ungdoms og familiedirektoratet vid Nordiska mediedagarna i Bergen i maj.
- Genomförde i samarbete med Nordiska rådets välfärdsutskott ett evenemang om inkluderande kultur i samband med Nordiska rådets

session i Stockholm. Vid evenemanget uppträdde artister från Glada Hudik-teatern.

- Bidrog till en sammanställning av nationella evenemang i Norden som uppmärksammade Internationella funktionshinderdagen 3:e december.

Verksamheten och arbetet med handlingsplanen presenterades bland annat för:

- Nordiska rådets välfärdsutskott vid deras vårmöte i Akureyri i april.
- Ålands handikappråd i Mariehamn i augusti.
- Europarådets expertkommitté för funktionshindersfrågor i oktober.
- Nordiska rådets välfärdsutskott i samband med Nordiska rådets session i Stockholm i oktober.

Rådssekretariatet fick och besvarade också i samråd med arbetsutskottet olika typer av spörsmål via e-post och telefon vartefter de kom till sekretariatet.

Rapportering till ÄK-S och MR-S

Under hösten gjordes en muntlig redogörelse av verksamheten samt rådets inspel till handlingsplanen för Nordiska ministerrådets ämbetsmannakommitté för social och hälsopolitik, ÄK-S.

Egna initiativ och prioriterade teman

Teman och artiklar i FN-konventionen som funktionshindersrådet prioriterade under 2014 var:

- Kultur, media och synlighet. Artiklarna 30 och 9.
- Våld mot personer med funktionsnedsättning. Artiklarna: 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 16, 17 och 32.

2015 Danmark ordförandeland

2015 var Danmark ordförandeland och arbetsutskottet bestod av ordförande Inge Storgaard Bonfils, Danmark, vice ordförande Stina Sjöblom, Finland, och funktionshindersorganisationernas representant Ellen Calmon, Island (bilden nedan).

Arbetsutskottet hade tidigt en strategisk kontakt med ansvariga för det danska ordförandeskapsåret. Rådsmedlemmar bjöds in att komma med inspel och förslag till programmets aktiviteter och att delta vid ett flertal av de seminarier som genomfördes under året.

Rådsmöten

Rådsmöte 1 genomfördes 5-6:e maj i Bergen. Fokus var på funktionshindersforskning och mötet arrangerades i samband med forskarkonferensen NNDR2015 och ett dialogmöte arrangerades med styrelsen för forskarnätverket Nordic Network of Disability Research.

Rådsmöte 2 genomfördes 13-14:e oktober i Köpenhamn i samband med seminariet Fri rörlighet och funktionshinder. Ett dialogmöte med Det centrale handicapråd arrangerades också.

Uppdrag och andra aktiviteter

Funktionshindersrådet aktiviteter 2015:

- Deltog aktivt i deltidsvärderingen av funktionshindersrådet som genomfördes av Joakim Tranquist (Tranquist Utvärdering AB). Resultatet presenterades bland annat i ministerrådets redogörelse om funktionshindersrådet och handlingsplanen vid Nordiska rådets session i Reykjavik. Utvärderingen visade bland annat att förankringen av funktionshindersperspektivet behöver förstärkas i fler politikområden, därför beslutade ÄK-S att ge funktionshindersrådet ett tilläggsuppdrag att i samverkan med NMRS utveckla metod för detta ändamål.
- Deltog aktivt i merparten av aktiviteterna som startade inom ramen för handlingsplanen som trädde i kraft 1 januari. I samband med samtliga rådsmöten redogjordes för status hos samtliga aktiviteter.
- Bidrog med expertkompetens och inspel till teman och aktiviteter inom Nordiska ministerrådets sektorprogram för social- och hälsopolitik.
- Koordinerade projektet Funktionshindersperspektiv, mångfald och kön (aktiviteter 2.1-3 i ministerrådets handlingsplan). Syftet var att genom aktiviteterna i projektet Funktionshindersperspektiv, mångfald och kön integrera funktionshindersperspektiv i utvalda delar av det officiella nordiska samarbetet samt bidra med ett könsperspektiv i funktionshinderssamarbetet. Uppdragsgivare var expertgruppen för Hållbar utveckling och ämbetsmannakommittéerna för MR-S och MR-JÄM.
- Medverkade vid Nordens välfärdscenters konferens om implementering av FN-konventionens Artiklar 19 och 22, "Från FN-konvention till ett självständigt liv" den 17 november i Malmö.

- Genomförde seminariet Fri rörlighet och funktionshindersrådet i samarbete med Nordiska ministerrådets gräshinderråd den 13:e oktober. Seminariet öppnades av ministerrådets generalsekreterare Dagfinn Høybråten och motsvarade aktivitet 3.1 i ministerrådets handlingsplan.
- Bidrog till en sammanställning av nationella evenemang i hela Norden som uppmärksammade Internationella funktionshinderdagen 3:e december.

Rådssekretariatet fick och besvarade också i samråd med arbetsutskottet olika typer av frågor via e-post och telefon varefter de kom till sekretariatet.

Förankring av funktionshindersperspektiv i fler politikområden

Rådsmedlemmarna medverkade i ett arbetsmöte i mars 2015 där man föreslog samarbetsteman för merparten av Nordiska ministerrådets politikområden genom dialog med ministerrådets ämbetsmannakommittéer. Samarbetsförslagen hanterades sedan av NMRS som formulerade generiska framställningar till ämbetsmannakommittéerna där en del var gemensam för alla kommittéer och en annan del sektorsspecifik.

Följande ministerråd och/eller ämbetsmannakommittéer hade ärenden eller projekt gällande funktionshindersrådet, samarbetsförslagen i sakframställningarna eller nordiska ministerrådets handlingsplan under 2015: Arbetsliv (ÄK-A), Utbildning och forskning (ÄK-U), Jämställdhet, (ÄK-JÄM), Social och hälsa (ÄK-S) samt samarbetspolitiken (Expertgruppen för hållbar utveckling).

Rapportering till ÄK-S och MR-S

Ett rapportunderlag om funktionshinderssamarbetet skrevs i enlighet med mandatet till Nordiska ministerrådets sekretariat för ministerrådets redogörelse till Nordiska Rådets session. Uppdragsgivare var MR/ÄK-S.

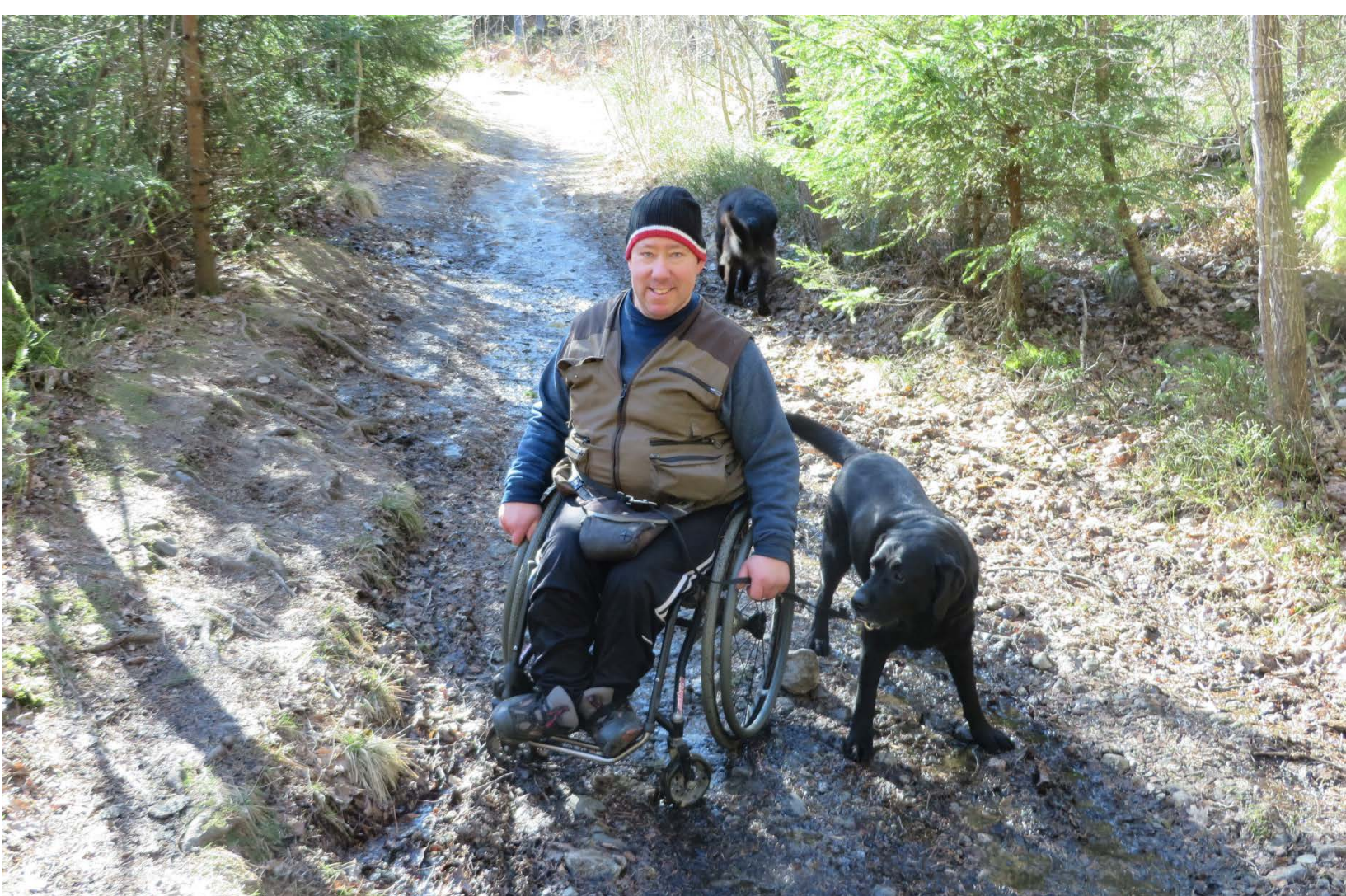
Rådssekretariatet fick och besvarade också i samråd med arbetsutskottet olika typer av frågor via e-post och telefon varefter de kom till sekretariatet.

Egna initiativ och prioriterade teman

De teman och artiklar i FN-konventionen som funktionshindersrådet prioriterade under 2015 var:

- Funktionshindersforskning. Artikel 4 om Allmänna åtaganden, Artikel 8 Medvetandegörande om situationen för personer med funktionsnedsättning.

- Mångfald. Artikel 4, Artikel 5, Artikel 6, Artikel 7, Artikel 8, Artikel 9, Artikel 12, Artikel 13, Artikel 16, Artikel 17, Artikel 27, Artikel 29 och Artikel 32.
- Fri rörlighet. Artikel 4, Artikel 5, Artikel 9, Artikel 18, Artikel 32.

Artikel 30 i FN:s konvention handlar om kultur, rekreation, fritid och idrott.

2016 Finland ordförandeland

2016 var Finland ordförandeland och arbetsutskottet bestod av ordförande Stina Sjöblom, Finland, vice ordförande Åse Kari Haugeto, Norge, och funktionshindersorganisationernas representant Janus Tarp, Danmark (bilden nedan).

Funktionshindersrådet kom tidigt i kontakt med det finska ordförandeskapet, redan i juni 2015, för att perspektivet och rådet skulle integreras i planer och genomförande av ordförandeskapets aktiviteter.

Rådsmöten

Rådsmöte 1 genomfördes 8-10 mars i Helsingfors i samband med konferensen Disability policy and the impact of UNCRPD in the Nordic region. Konferensen arrangerades i samarbete med det finska ordförandeskapet, Social- och hälsovårdsministeriet, THL och Det riksomfattande handikapprådet VANE samt Nordens välfärdscenter. Ett dialogmöte med finska handikapprådet VANE genomfördes.

Mötet fokuserades i övrigt på tilläggsuppdraget om stärkt integrering av funktionshindersperspektiv i fler av Nordiska ministerrådets politikområden.

Rådsmöte 2 genomfördes 31 okt- 1 november i Köpenhamn i samband med arbetsmöte om EU-kommissionens förslag till tillgänglighetsdirektiv, FN:s hållbarhetsmål i Agenda 2030 och seminariet Fri rörlighet och funktionshinder. Ett dialogmöte med danska regeringens Det centrale handicapråd genomfördes.

Uppdrag och urval av aktiviteter

Funktionshinderrådets aktiviteter 2016:

- Deltog aktivt i merparten av aktiviteterna som startade inom ramen för ministerrådets handlingsplan.
- Erbjuds en plats i referensgruppen för det finska ordförandeskapets prioriteringsprojekt Ett innovativt Norden med välmående människor 2020. Rådssekreteraren deltog vid två projektmöten under 2016.
- Gav inspel till ministerrådets utveckling av nordiskt samarbetsprogram om FN:s nya hållbarhetsstrategi Agenda 2030.
- Medverkade vid Nordens välfärdscenters konferens om implementering av FN-konventionen 14-15 november i Mariehamn, Åland.
- Rådssekreterariatet koordinerade och avslutade projektet Funktionshindersperspektiv, mångfald och kön (aktiviteter 2.1-3 i ministerrådets handlingsplan).
- Medverkade vid ett expertmöte om arbete och funktionshinder (3.2 i ministerrådets handlingsplan) i samverkan med det finska ordförandeskapet den 19 maj i Helsingfors.
- Bidrog till utveckling av idéer om Utbildning om rättigheter och funktionshinder (1.3 i ministerrådets handlingsplan) genom kontakt med

Nordic Network od Disability Research, och ÄK-U:s kontaktpersoner för funktionshindersfrågor. Ett expertmöte arrangerades i Marihamn den 13-14 juni och dokumenterades i rapporten Nordic cooperation on higher education, human rights and research. Mötet öppnades av Ålands samarbetsminister.

- Arrangerade ett seminarium med fokus på projektet Studier, mobilitet och funktionshinder samt harmonisering av byggregler i samband med Nordiska rådets session i Köpenhamn i oktober. Seminariet motsvarade aktivitet 3.1 i ministerrådets handlingsplan.
- Följde upp aktiviteterna i handlingsplanen och presenterade vid rådsmöten och i andra sammanhang. Uppdragsgivare ÄK-S.
- Bidrog till en sammanställning av nationella evenemang i hela Norden som uppmärksammade Internationella funktionshinderdagen 3:e december.

Rådssekretariatet fick och besvarade också i samråd med arbetsutskottet olika typer av frågor via e-post och telefon varefter de kom till sekretariatet.

Förankring av funktionshindersperspektiv i fler politikområden

Rådsmedlemmar deltog i dialogen och processen med NMRS om att stärka integreringen av funktionshindersperspektiv i fler politikområden.

Uppdragsgivare ÄK-S.

Följande ministerråd och/eller ämbetsmannakommittéer hade ärenden eller projekt gällande funktionshindersrådet, samarbetsförslagen i sakframställningarna eller nordiska ministerrådets handlingsplan under 2016: Arbetsliv (ÄK-A), Utbildning och forskning (ÄK-U), Jämställdhet, (ÄK-JÄM), Social och hälsa (ÄK-S) samt samarbetspolitiken (Expertgruppen för hållbar utveckling).

Rapportering till ÄK-S och MR-S

En muntlig redogörelse av verksamheten presenterades för ÄK-S i oktober.

Egna initiativ och prioriterade teman

De teman och artiklar i FN-konventionen som funktionshindersrådet prioriterade under 2014 var:

- Mångfald. Artikel 4, Artikel 5, Artikel 6, Artikel 7, Artikel 8, Artikel 9, Artikel 12, Artikel 13, Artikel 16, Artikel 17, Artikel 27, Artikel 29 och Artikel 32.

- Fri rörlighet. Artikel 4, Artikel 5, Artikel 9, Artikel 18, Artikel 32.
- Nordiska Velfärdsmodellen. Artikel 24 om utbildning, 25 om hälsa, 28 om tillfredsställande levnadsstandard och social trygghet, Artikel 27 om Arbete och sysselsättning.
- Funktionshinderspolitik i Norden. Artiklarna 4, 31, 32 och 33.

Artikel 19 i FN:s konvention handlar om rätten till ett självständigt liv och inkludering i samhället.

2017 Norge ordförandeland

2017 var Norge ordförandeland och arbetsutskottet bestod av ordförande Åse Kari Haugeto, Norge, vice ordförande Ola Balke, Sverige, och funktionshindersorganisationernas representant Pirkko Mahlamäki, Finland (bilden nedan).

Liksom med det finska ordförandeskapet för nordiska ministerrådet 2016 togs en tidig kontakt med det då kommande norska ordförandeskapet redan i juni 2016.

Rådsmöten

Rådsmöte 1 genomfördes 29-30:e mars i Oslo med ett utvärderingsseminarium om av funktionshindersrådet och handlingsplan. Vid mötet bidrog rådsmedlemmarna till ett intentionsdokument om universell utformning och vardagsteknologi som senare lanserades vid det norska ordförandeskapets konferens om temat i juni.

Rådsmöte 2 genomfördes 10-12:e september i Tórshavn i samband med seminariet Bryt tabut! Om sexuella rättigheter och dubbel utsatthet. Ett dialogmöte genomfördes med ämbetsmän som arbetar med nordiskt samarbete (ÄK-medlemmar, nordiska parlamentariker etc).

Rådsmöte 3 genomfördes i Köpenhamn den 27-28:e november i samband med arbetsmöte om Nordiska ministerrådets nya handlingsplan om funktionshinderssamarbetet 2018-22.

Uppdrag och urval av aktiviteter

Funktionshindersrådets aktiviteter 2017:

- Deltog aktivt och synliggjordes i flera av aktiviteterna inom det norska ordförandeskapsprogrammet. Främst vid sidoevenemanget om statistik och funktionshinder vid statspartsmötet för FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i New York samt konferensen Universal design and new technology i Oslo, båda arrangerades i juni.
- Deltog också i utvecklingen av intentionsdokument om temat universellt utformad teknologi.
- Rådet bidrog till förslag till nordiskt samarbete om EU:s förslag till tillgänglighetsdirektiv som överlämnades till ÄK-S i januari. Uppdragsgivare: ÄK-S.
- Bidrog till förslag till nordiskt samarbete om FN:s hållbarhetsstrategi Agenda 2030 samt med ett funktionshindersperspektiv på NMR:s arbete med FN:s Agenda 2030. Underlaget sändes till projektledaren för ministerrådets arbete med saken.
- Funktionshindersrådet kommunicerade resultaten från projektet Funktionshindersperspektiv, mångfald och kön. Bland annat genom ordförandeskapets aktiviteter men också konferensen Bryt tabut! och vid

institutionernas möte i Köpenhamn i oktober. Uppdragsgivare: ÄK-S, ÄK-JÄM och Expertgruppen för hållbar utveckling.

- Deltog i utvärderingen av funktionshindersråd och handlingsplan som genomfördes från mars-september på uppdrag av ÄK-S.
- Arrangerade tillsammans med NMRS ett utvärderande seminarium om nordiskt samarbete om funktionshinder i samband med MR-S i Oslo i mars. Uppdragsgivare: NMRS.
- Deltog vid ett dialogmöte med styrelsen för Nordic Network of Disability Research 3 maj i Örebro. Ett flertal rådsmedlemmar deltog även vid NNDR:s nordiska konferens i Örebro, Sverige, 3-5 maj.
- Färdigställde uppföljningsrapport om integrering av funktionshindersperspektiv och tillgänglighet i NMR.
- Deltog i framtagandet av intentionsdokumentet och norska ordförandeskapets konferens om universell utformning och vardagsteknologi den 20 juni.
- Deltog i side event med nordisk prägel vid statspartsmötet för UNCRPD i New York 13-15 juni. Samarbete med Norges ordförandeskap 2017
- Var aktivt i styrgruppen för det finska ordförandeskapet Ett innovativt Norden med välmående människor 2020. Uppdragsgivare Finska ordförandeskapet 2016/NMR. Funktionshindersrådets sekreterare deltog i ett möte den 5:e september.
- Genomförde konferensen Bryt tabut! Om sexuella rättigheter och dubbel utsatthet arrangerades 11-12:e september i Tórshavn. Konferensen är kommunikationsinsats för spridning av resultaten i projektrapporten om könsrelaterat våld och funktionshinder.
- Bevakade temat gränshinder och funktionshinder (aktivitet 3.1 i handlingsplanen).
- Följde upp och avslutade arbetet med aktiviteterna i handlingsplanen. Rådsmedlemmar deltog i flertalet aktiviteter inom handlingsplanen. Uppdragsgivare ÄK-S.
- Lämnade ett skriftligt underlag om funktionshinderssamarbetet till ministerrådets redogörelse till Nordiska rådets session. Enligt mandatet. Uppdragsgivare ÄK-S.
- Medverkade vid evenemanget Nordic forum on disability, human rights and research i Stockholm 16-18 oktober. Forumet arrangerades av

Nordens välfärdscenter i samarbete med Myndigheten för Delaktighet i Sverige.

- Medverkade och deltog i Nordens välfärdscenters konferens om implementering av FN:s funktionshinderskonvention i Stockholm den 19:e oktober där fokus var på utbildning och arbete.
- Bidrog till en sammanställning av nationella evenemang i Norden som uppmärksammade Internationella funktionshinderdagen 3:e december.

Rådssekretariatet fick och besvarade också i samråd med arbetsutskottet olika typer av frågor via e-post och telefon varefter de kom till sekretariatet.

Förankring av funktionshindersperspektiv i fler politikområden

Funktionshindersrådet fortsatte att i dialog med NMRS stärka integreringen av funktionshindersperspektiv i fler politikområden. Uppdragsgivare ÄK-S

Följande ministerråd och/eller ämbetsmannakommittéer hade ärenden eller projekt gällande funktionshindersrådet, samarbetsförslagen i sakframställningarna eller nordiska ministerrådets handlingsplan under 2017: Arbetsliv (ÄK-A), Kultur (ÄK-K), Utbildning och forskning (ÄK-U), Jämställdhet (ÄK-JÄM) samt Social och hälsa (ÄK-S)

Rapportering till ÄK-S och MR-S

Rådssekretariatet bidrog med skriftligt underlag till slutrapporteringen om funktionshindersrådet och handlingsplan inklusive förslag till mandat och strategi för fortsatt strategiskt funktionshinderssamarbete i september för behandling och beslut i samband med ÄK-S höstmöte 27-28:e september. Enligt mandatet. Uppdragsgivare: ÄK-S

I början av november redogjorde Nordiska ministerrådet för funktionshinderssamarbetet vid Nordiska rådets session i Helsingfors. Redogörelsen omfattade Nordens välfärdscenter, funktionshindersrådet och handlingsplan.

Egna initiativ och prioriterade teman

De teman och artiklar i FN-konventionen som funktionshindersrådet prioriterade under 2015 var:

- Universell utformning och det hållbara samhället Artikel 4, Artikel 5, Artikel 6, Artikel 7, Artikel 8, Artikel 9, Artikel 12, Artikel 13, Artikel 16, Artikel 17, Artikel 27, Artikel 29 och Artikel 32.

- Norden i världen.
- Funktionshindersforskning. Artikel 4 om Allmänna åtaganden, Artikel 8 Medvetandegörande om situationen för personer med funktionsnedsättning.
- Mångfald. Artikel 4, Artikel 5, Artikel 6, Artikel 7, Artikel 8, Artikel 9, Artikel 12, Artikel 13, Artikel 16, Artikel 17, Artikel 27, Artikel 29 och Artikel 32.
- Fri rörlighet. Artikel 4, Artikel 5, Artikel 9, Artikel 18, Artikel 32.
- Nordiska Velfärdsmodellen Artikel 24 om utbildning, 25 om hälsa, 28 om tillfredsställande levnadsstandard och social trygghet, Artikel 27 om Arbete och sysselsättning.
- Funktionshindersforskning Artikel 4 om Allmänna åtaganden, Artikel 8 Medvetandegörande om situationen för personer med funktionsnedsättning.

Pågående aktiviteter

Följande aktiviteter har planeras fortsätta i arbetet med ett förnyat mandat:

- Verkställa funktionshindersrådets projektförslag om att fördjupa förståelsen om erfarenhetsbaserad kunskap om förändringar inom den nordiska välfärdsmodellen.
- Upprätthålla kontakten mellan funktionshindersforskning och nordisk policymaking inom området.
- Fortsätta arbeta med funktionshindersperspektiv inom området hållbar utveckling med koppling till annat internationellt arbete om temat.
- Fortsätta det etablerade arbetet om Fri rörlighet och funktionshinder.
- Fortsätta följa upp och förankra funktionshindersperspektivet inom fler politikområden.
- Följa upp rekommendationerna i de projektrapporter som producerats under mandatperioden.

Rådsmedlemmar 2013-17

ÄK-S beslutar enligt mandatet om funktionshindersrådets sammansättning och har uppdaterat listan vid ett par tillfällen under mandattiden. En fullständig lista på medlemmar finns bilagt sist i detta dokument.

Danmark

Inge Storgaard Bonfils, Professionshögskolan Metropol (2013-17)

Leif Olsen, KORA (2013-15)

Anne-Merete Kissow, Handicapidrættens Videnscenter (2015-17)

Janus Tarp, Danske handicaporganisationer (2013-16)

Sif Holst, Danske handicaporganisationer (2013-17)

Thorkild Olesen, Danske handicaporganisationer (2016-17)

Finland

Stina Sjöblom, THL (2013-17)

Päivi Nurmi-Koikkalainen, THL (2013-17)

Ulrika Krook, SAMS (2013-17)

Pirkko Mahlmäki, Vammaisfoorumi (2013-17)

Färöarna

Doris Bjarkhamar, Velfärdsministeriet (2013-17)

Johan Pauli Helgasson, Velfärdsministeriet (2013-15)

Heini Petersen, Velfärdsministeriet (2015-17)

Carita Björklund, MBF (2013-15)

Asa Olsen, MBF (2013-17)

Tóra ved Keldu, MBF (2016-17)

Grönland

Karen Joelsen Kristensen, IPIS (2013-17)

Mette Mee Storm Sonn, IPIS (2015-16)

Island

Rún Knútsdóttir, Velfärdsministeriet (2013-17)

Ingibjorg Broddadóttir, Velfärdsministeriet (2013-17)

Ellen Calmon, ÖBI (2013-17)

Bryndis Sneabjörnsdóttir, Throskahjálpi (2013-17)

Norge

Åse Kari Haugeto, Barne,- ungdoms- og familiedirektoratet (2013-17)

Truls Grøteig, Helsedirektoratet (2013-15)

Inger Huseby, Helsedirektoratet (2015-17)
Knut Magne Ellingsen, FFO (2013-15)
Gunnar Buvik, Safo (2013-15)
Arne Lein, Safo (2015-17)
John Berg- Jensen, FFO (2015-17)

Sverige

Ola Balke, Myndigheten för delaktighet (2013-17)
Emelie Lindahl, Socialdepartementet (2013-15)
Karin Flyckt, Socialstyrelsen (2015-17)
Ingrid Burman, Handikappförbunden (2013-15)
Håkan Thomsson, Lika unika (2013-15)
Maria Johansson, Lika unika (2016-17)
Stig Nyman, Handikappförbunden (2016-17)

Åland

Gunilla Lindqvist, Regeringen Åland (2013-17)
Viveka Landgårds, Ålands handikappförbund (2013-15)
Anders Mattsson, Ålands handikappförbund (2013-15)
Alexandra Favorin, Ålands handikappförbund (2015)
Susanne Broman, Ålands handikappförbund (2016-17)
Krister Sund, Ålands handikappförbund (2015-17)

UNCRPD Article 32 - International cooperation

1. States Parties recognize the importance of international cooperation and its promotion, in support of national efforts for the realization of the purpose and objectives of the present Convention, and will undertake appropriate and effective measures in this regard, between and among States and, as appropriate, in partnership with relevant international and regional organizations and civil society, in particular organizations of persons with disabilities. Such measures could include, inter alia:

(a) Ensuring that international cooperation, including international development programmes, is inclusive of and accessible to persons with disabilities;

(b) Facilitating and supporting capacity-building, including through the exchange and sharing of information, experiences, training programmes and best practices;

(c) Facilitating cooperation in research and access to scientific and technical knowledge;

(d) Providing, as appropriate, technical and economic assistance, including by facilitating access to and sharing of accessible and assistive technologies, and through the transfer of technologies.

2. The provisions of this article are without prejudice to the obligations of each State Party to fulfil its obligations under the present Convention.

Nordens välfärdscenter
Box 1073, SE-101 39 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 30
Tel: +46 8 545 536 00
info@nordicwelfare.org

Nordens välfärdscenter
c/o Institutet för hälsa och välfärd
PB 30, FI-00271 Helsingfors
Besöksadress: Mannerheimvägen 168 B
Tel: +358 20 741 08 80
helsingfors@nordicwelfare.org